

8. JÉZUS A HELYES SORRENDRŐL TANÍT

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(Lk 10,38–42)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1997, Kálvin Kiadó.

Goppelt, Leonhard: Az Újszövetség theológiája. Budapest, 1992, Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya.

Schweizer, Eduard: Das Evangelium nach Lukas. Göttingen, 1986, Vandenhoeck und Ruprecht.

Szabó Andor: Lábam előtt mécses a te igéd. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.)

A két testvér története egy döntés története. Ugyanazt a helyzetet máshogyan látták, ezért máshogyan reagáltak és máshogyan viselkedtek.

Lukács evangéliumának 10. fejezetében az evangélium elutasításának különböző fokozataival találkozunk.

– Nyílt elutasítás: A 72 tanítvány vitte az örömhírt, amit (nem mindenki, de) sokan határozottan elutasítottak, nem fogadták be a tanítványokat. (Lk 10,13)

– Passzív elutasítás: Az irgalmas samaritánus történetében a magatartásukkal utasítják vissza Istent azok, akik éppen Isten hivatalos képviselői. (Lk 10,31)

– Észrevétlen elutasítás: Mária és Márta történetében pedig egy szinte észrevétlen elutasítás történik. Annyira észrevétlen, hogy maga Mária sem veszi észre, hogy azzal, hogy a sokféle szolgálatot választja, elutasítja Jézust.

Az elutasítások mellett mind a háromféle elutasításnál találkozunk olyanokkal, akik elfogadják, befogadják az evangéliumot, és aszerint cselekszenek.

38. v. Szokatlan és megbotránkoztató is, hogy Jézust egy asszony fogadja be a házába. Lukács evangélista szeretné ezzel a történettel is kiemelni, hogy Jézus minden ember Megváltója. Az ő követői között helye van az akkori társadalomban másodrendűnek tartottaknak is. A templomban nem lehettek jelen az asszonyok a központi helyen. Jézus körül mégis ott lehetnek. Mert Isten körül is ott lehet mindenki. Márta a kor szabályainak megfelelően viselkedett, mint egy jó házigazda. Ebben a helyzetben azonban az, ami a társadalom szemében jó, Isten szemében a nem jó.

39. v. Jézus üzenete minden emberhez szól, senki sincsen kizárva. Erre utal az a tény, hogy egy asszony ül egy Mester lábainál, ami Jézus korában példa nélküli volt. Mária tanítványként viselkedik. Jézus lábaihoz ül. Egyetlen rabbinak sem jutott abban a korban eszébe, hogy egy nőt is tanítványai közé fogadjon. Hallgatja. A hallgatás, a meghallgatás a hit egyik fontos része. „A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által.” (Róm 10,17) Jézus üzenete minden emberhez szól, senki sincsen kizárva.

40. v. Jézus szembeállítja a „sok”-at, amivel elfoglalta magát Márta, azzal az „egy” fontossal, amire Mária odafigyelt. Márta túlterhelte magát a sok szolgálattal. Kialakult egy konfliktushelyzet a két testvér között. Ugyanez a konfliktushelyzet jelenhet meg, amikor a hagyomány ütközik az Istennek való engedelmességgel. Jézus életében többször fordult elő olyan helyzet, amikor a vallásos emberek az emberi hagyományokat előbbre valónak tartották, mint az Istennek való engedelmisséget egy adott helyzetben, ezért Jézust kritizálták. (Mt 15)

41-42. v. Mária a jó részt választotta. Ez azt jelenti, hogy nem sok jó közül választotta azt, ami a legjobb, és a többi is jó lenne. Ő az egyetlen jó lehetőséget választotta. A másik lehetőség ekkor nem alternatíva. Nem jó. (v.ö. én-mondások kizálagossága) Ebben az esetben a helyes, a jó cselekedet attól jó, ha Istennel (Jézussal) összefüggésben jó. Vagyis a társadalom által helyesnek ítélt magatartás, viselkedés nem tekinthető önmagában jónak.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Mihály Ottó: Bevezetés a nevelésfilozófiába, Budapest, 1998)

A Jézus tanít témakörben szerepel Mária és Márta története, melyben az igazán fontos megtalálása kapcsán vezeti a lecke a tanulót a helyes sorrend felállításának képességére. A posztmodern előtti pedagógiák arra a gondolatra épültek, hogy van valamilyen „igaz” emberi természet, és a nevelés feladata ennek elérése. A mai gondolkodásban azonban nincs egy embereszmény, mert sokféle nézet van arról, hogy milyen legyen az ember, és nem dönthető el, hogy ezek közül melyik az „igazi”. A posztmodern fogalmai szerint az ember formálódása nem egy előre leírható módon történik, hanem azáltal, hogy a dolgokat eszközként alkalmazza, miközben folyamatosan kölcsönhatásban van velük. Így a nevelés csak az „itt és most”-ban, a „neki való” vagy „nem neki való” kérdésekben lehet érvényes. A pedagógiában sincs egyértelműen igaz út, hanem nevelési célok és értékek széles kínálatából való választás joga a szülőt, a gyermeket illeti meg. A pedagógust is választják, miközben az iskola, a hittan vagy az etika mellett döntenek. Ebben a világban kellene egy igaz utat felmutatni a helyes sorrendről a serdülőknek.

A posztmodernben sok minden tárul a fiatalok elé, melyek között kell megtalálnia a helyes választást, a választások helyes sorrendjét. A valláspedagógia a posztmodern radikális pluralizmusa ellenére sem adhatja fel határozott érték centrikus küldetését. Krisztus mindkettőjükhöz (Máriához és Mártához) odaforduló szeretetét hangsúlyozva kell megmutatni, hogy a legfontosabb az életben a Vele való közösség, ami által élhetik meg a hétköznapi döntéshelyzeteiket. A választás, mint önálló döntés joga, kényszere egészen a kisgyermekkortól jelen van. Ez sokszor meg is terheli a gyereket, és a szülőt is. Ha nincs felmutatott, a referencia személy által (szülő, pedagógus, lelkipásztor stb.) képviselt helyes sorrend a választásban, akkor a bizonytalanság, a kényszerdöntések feszültségébe kerül a fiatal. Ebben az élethelyzetben kell a vallástanárnak Mária és Márta történetén keresztül felmutatni a választás sorrendjét. A példa – vendégfogadás körüli tennivalók – nem áll közel a mai fiatalokhoz, mégis hangsúlyozni kell, hogy ezek feladatok, amiket Márta maga előtt látott, amitől nem látta a lényegét. A jelenet eljátszása azonban segít azonosulni ezzel az élethelyzettel, és így kipróbálhatja a személyiségétől távolabb álló szerepet is, ami szintén fontos abban a korban, amikor úgyis próbálgatja a szerepeit. A bibliai történetben két alaptermészet jelenik meg: a szüntelen tevékenykedő, önmagát cselekvésekben kifejező Márta, aki olyan, mint az a fiatal, akinek minden délután más szakköre, különórája, edzése van, sokszor nincs ideje megpihenni, mert úgy érzi, hogy ha valamiben nem vesz részt, akkor lemarad valamiről. Nekik felmutatva a csendben szemlélődve figyelő Máriát, – aki meg tud állni, és felismeri, hogy mi a legfontosabb az életében – nem könnyű valláspedagógiai feladat. Ennek a megállásnak a feltöltekedésben betöltött szerepét értheti meg a fiatal, mint az autó, aminek időnként tankolni kell.

Közben a Mária típusoknak, akik könnyen belemerülnek egy-egy feladatba, vagy akár már az Istennel való közösséget is megélik, jól jön ez a megerősítés, hogy a megfelelő úton haladnak.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
-----------------------	-----------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja Mária és Márta történetét segítséggel elmondani és véleményt alkotni a testvérek viselkedéséről. ○ Ismerje és segítséggel fogalmazza meg mit tanított Jézus a helyes sorrendről. ○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: Máté 6,33. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja néhány mondattal ismertetni, hogy mit jelentett a vendégszeretet Jézus korában. ○ Tudja elmondani és értelmezni Mária és Márta történetét a tankönyvi történetek alapján. ○ Tudja értelmezni mit tanított Jézus a helyes sorrendről, soroljon fel példákat a saját életéből a helyes sorrendről. ○ Ismerje és önállóan értelmezze a lecke Igéjét: Máté 6,33.
---	--

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Arra való rámutatás, hogy létezik Isten szerinti fontossági sorrend.

Kognitív cél: Arra való rámutatás, hogy létezik Isten szerinti fontossági sorrend.

Affektív cél: A „fontossá válás” érzelmi motivációinak feltárása.

Pragmatikus cél: Arra való bátorítás, hogy a tanulónak mindig legyen ideje Istenre.

Az óra fő részei	Javaslatok	Módszertani javaslatok, felhasznált taneszköz
Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása	Beszélgetés Ki, mikor, miért szokott vendégeket fogadni? Ki hogyan készül erre? Van-e családi „fogatókönyv” a vendégek fogadására? Mennyire veszi ki a tanuló ebben a részét?	
Feldolgozási javaslat	Bibliai történet TK 34. oldalán lévő jelenet eljátszása önként jelentkezőkkel. Adjunk egy kis időt a szereplők felkészüléséhez, hogy átolvassák a szöveget. Ha több jelentkező páros van, akkor választhatnak történelmi korok, helyszínek között, melyben eljátsszák a jelenetet. (pl. középkor, ókori Róma, reformkori Magyarország, török hódoltság ideje, mai kor, saját lakóhely; mai kor New York stb.) Beszélgetés	TK 8. lecke: Jézus a helyes sorrendről tanít, 34. o. MFEI 28. oldal 1. f. vagy

	Kinek mi volt a fontos a történetben? Munkafüzet 1. feladata alapján beszélgetni a különböző dolgok fontosságáról, ezek prioritásáról.	MFGY 21. oldal 1. f.
Munkáltatás	Munkafüzet 2, 3. feladatai Aranymondás: „Keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és mindezek ráadásnak megadatnak majd nektek.” (Mt 6,33)	MFEI 28. oldal 2. és 3. feladatai vagy MFGY 21. oldal 2. és 3. feladatai
Házi feladat	Munkafüzet 4. feladata	MFEI 29. oldal 4. f. vagy MFGY 22. oldal 4. f.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Drámapedagógiai ötlet: HELYES SORREND

Válasszunk ki néhány hétköznapi cselekvéssort (pl. felöltözni reggel, fogat mosni, bepakolni a táskába, megírni egy Facebook-üzenetet a számítógépen). A tanulókkal közösen bontsuk le konkrét lépésekre a cselekvéssort. (Pl. Facebook üzenet: leülök a gép elé, bekapcsolom a gépet, elindítom a böngészőt, betöltöm a Facebook-oldalt, bejelentkezem, kiválasztom a címzettet, megírom az üzenetet, elküldöm az üzenetet.) A lépéseket írjuk fel külön papírra majd keverjük össze őket és úgy rakjuk sorrendbe. Válasszunk ki valakit, aki ebben a sorrendben próbálja meg végigvinni a cselekvéssort! (Szájnyitás előtt akar fogat mosni, nem kapcsolja be a gépet úgy gépel, stb.) Ha jól megy, több cselekvéssort és több variációt is kipróbálhatunk. Az élményanyagot felhasználhatjuk arra, hogy rámutassunk, Istennél is van egy “helyes” sorrend, egy fontossági sorrend, amit ha nem követünk, úgy járunk, mint a gyakorlatnál.

Egyéb ötlet: BAKANCSLISTA

Szükséges eszközök:

Papírlapok, ceruza.

A játék alapja az azonos című film. A lényege, hogy a szereplők megtudják, hogy az életükből már nem sok idő van hátra. Ekkor összeírják, hogy mit szeretnének még megtenni. Ez volt a bakancslista. Mi olyan fontos, hogy végül az idejüket és a pénzüket erre áldozzák.

A játék célja, hogy a gyerekek átgondolják, hogy mi is a fontos az életükben. Hogy milyen helyen állnak az anyagi vágyak, a szórakozás, a kapcsolatok és végül az Istenben való hit milyen helyen áll. Szeretnénk arra is motiválni őket, hogy legyen helye Istennek is az életükben.

Instrukció:

1. Kör: Képzeljétek el, hogy olyan helyzetbe kerülnétek, hogy megtudjátok, hogy az életetekből egy hónap van hátra. Azonban ez egy különleges hónap lehet, mert akármit tehettek ebben az egy hónapban. Nincs semmiféle akadály, minden lehetőséget megkaptok, anyagi korlátok sincsenek. Írjátok egy listát arról, hogy mit szeretnétek tenni, mi lenne az, amit elintéznétek, elrendeznétek, kipróbálnátok. Erre van összesen 10 perc gondolkodási időtök. Lehetőség szerint úgy írjátok le, hogy mi az, amit először szeretnétek megtenni, tehát sorrendben.

(Érdeemes úgy megfogalmazni az instrukciót, hogy nem csak az anyagi dolgokra utaljunk.)

2. Kör: Sajnos változott a helyzet, és csak egy hét áll a rendelkezésükre, hogy bármit megtegyetek.
Válasszátok ki azokat a dolgokat, amiket egy hét alatt mindenképpen szeretnétek megvalósítani. Erre van 5 percetek.

Megbeszélés:

Aki szeretné felolvasni a listáját, tegye meg.

Beszéljük meg, hogy milyen típusú teendőket írtak fel a gyerekek.

Mire lehet ebből következtetni?

Van-e olyan valaki, aki:

- valamilyen kapcsolatot szeretne lerendezni
- bocsánatot kérne
- segítené
- Istennel kapcsolatban tennie valamit

Zárás:

Összegezzük a gyerekekkel a tapasztalatokat. Vannak-e olyan tervek, amik könnyen megvalósíthatók, vannak-e olyanok, amik elképzelhetetlenek?

Melyek azok a tervek, amiket meg tudnának tenni most is a gyerekek?

Megteszik-e?

Átvezető gondolat a bibliai történethez:

Minden nap dönteni kell, hogy mit csinálunk. Ha két tevékenység közül kell választani, akkor mindig azt választjuk, ami akkor a legfontosabb. Van egy történet, amiben két testvér ugyanabban a helyzetben eltérő módon választott. Mert nem ugyanaz volt a fontos nekik.